

Oponentský posudek diplomové práce

Michaela Vavřinová, *Předmluva jako Nietzscheova autorská strategie*

Vypracoval doc. Aleš Novák, Ph.D.

Jedná se o mimořádně kvalitní, materiálově bohatou, analyticky jasnou a strukturovanou práci na základě výborné jazykové kompetence autorky, která zpracovává velké množství textového materiálu za zdárného využití vhodně zvoleného metodologického přístupu, takže máme co do činění s opravdu zralým výsledkem hlubokého a intenzivního studia a důkladně osvojeného řemesla. Aby vyniklo samotné téma předložené práce, věnuje se autorka nejprve literárně-vědnému zkoumání o koncepci autora, autorství a čtenáře v literární vědě 20. století na příkladech teoretiků od Jana Mukařovského, přes Rolanda Barthesa a Michela Foucaulta po Umberta Eca a Pierra Bourdieu a mnoha dalších. Tím si autorka zajišťuje metodologicky robustní bázi pro svůj přístup k interpretaci Nietzscheových autorských strategií na příkladu jeho programových předmluv napsaných zpětně k dříve publikovaným spisům, aby je takto návodně zpřístupnil pro svého modelového čtenáře, kterého si tímto způsobem *selektuje* a *vychovává*.

Nietzscheovy předmluvy k dříve napsaným spisům pocházejí z jednoho vrhu z roku 1886 a jsou kromě patřičné stylizace rovněž reakcí na recenze a ohlasy čtenářů. Nietzsche vysvětluje a někdy opravuje své myšlenky, odhaluje jejich původ či „motivaci“ a především *navazuje* vztah se svým modelovým čtenářem, kterého si vychovává, aby byl hoden jeho spisů, které však nemají čtenáře zotročit, ale naopak emancipovat a uzdravit se, tedy *osvobodit* k tomu stát se tím, *kým má být*, tzn. stát se „svobodným duchem“, který se nebojí ani neštití *přehodnocovat* hodnotu hodnot. Autorka správně rozlišuje mezi předmluvami z roku 1886 a pseudo-autobiografickým spisem *Ecce Homo*, který správně klasifikuje jako předmluvu *sui generis* k celému korpusu Nietzscheových textů, jako kdyby anticipoval cosi jako „souborné vydání“, které mu však kompletně zhatila a na dlouhou dobu závadným způsobem „zařídila“ jeho sestra Elisabeth Förster-Nietzsche. Pozoruhodný je zdánlivě banální postřeh, že na rozdíl od sbírek aforismů, ke kterým Nietzsche tyto předmluvy napsal a ve kterých o nich provádí reflexi, mají předmluvy odlišnou formu souvislého pojednání bez aforistické formy.

Autorka nechává bez zřetele spis *Tak pravil Zarathustra*: je to tím, že ho Nietzsche rovnou vybavil Zarathustrovými *Předmluvami*? Nebo vymyká se v rámci jeho literárního korpusu tento spis ještě nějak jinak? Kdo je jeho modelovým čtenářem, nese-li spis podtitul, že je to „Knižka pro všechny a nikoho“ (něm. *Ein Buch für Alle und Keinen*)? Předložená práce může sloužit jako exemplární

ukázka vysoké odborné úrovně závěrečných kvalifikačních prací na naší instituci, kterou se tato může pochlubit a prezentovat, a proto bych dokonce navrhol *navrhnout předloženou práci na některou z existujících ocenění* určených pro tento typ závěrečných prací.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

2. září 2021

doc. Aleš Novák, Ph.D.